

Malestar per la falta de metges al Moianès, on només hi ha tres pobles amb CAP o consultori

Salut reconeix la manca de professionals, però també diu que l'assistència està garantida (Pàgines 2 i 3)

SEBASTIÀ RENOM

A Castellterçol, pediatre un matí a la setmana

Les famílies de Castellterçol estan organitzades des de fa mesos per reclamar més hores de pediatria al consultori del poble, que també dona servei a Castellcir, Granera i Sant Quirze Safaja. Segons

asseguren els pares i mares, per ràtio d'habitants haurien de disposar d'un professional d'aquesta especialitat com a mínim tres matins a la setmana, però només en passa visita un. Es dona la circum-

tància que fins a l'estiu de la pandèmia comptaven amb un pediatre sempre al poble. Des que es va jubilar, l'Institut Català de la Salut no ha aconseguit substituir-lo en els mateixos termes.

(Pàgina 7)

SEBASTIÀ RENOM

Els reis europeus del 'horseball'

El Serrat, de Moià, ha guanyat la Champions de horseball. Els jugadors de l'equip van començar a l'hípica pràcticament junts amb només 7 anys.

(Pàgina 10)

SEBASTIÀ RENOM

De sabaters i traginers a carnisers

La Generalitat ha reconegut Cal Maties, de Moià, pels seus 172 anys d'història. Venen de família portuguesa de sabaters i traginers.

(Pàgines 4 i 5)

SEBASTIÀ RENOM

"S'ha perdut el pensament crític"

L'exalcalde de Calders Jaume Perarnau dirigeix el Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa. Un pou de coneixement i un defensor del patrimoni local.

El centre sanitari de referència al Moianès és el CAP de Moià. Coordinat amb el de Castellterçol i el consultori de l'Estany, do-

nen servei a 10.623 persones. A Castellterçol, a causa de la falta de professionals, ara tenen pediatre només un dia a la setmana.

La manca de metges colla i preocupa al Moianès

La comarca compta amb set facultatius que arribaran a vuit al desembre entre un equip de 31 professionals sanitaris

Moià

Queralt Campàs

La manca generalitzada de professionals sanitaris és una problemàtica que s'accentua en pobles petits, com són la major part dels del Moianès. Segons dades de la Regió Sanitària Catalunya Central, l'Equip d'Atenció Primària (EAP) de l'Àrea Bàsica de Moià-Castellterçol compta amb 31 professionals, dels quals 7 són metges de família –a partir del desembre en seran 8– i 2 infermeres pediàtriques. Es tracta d'una ABS rural que pertany a l'AGA SBM (Solsonès, Bages i Moianès). Tot i ser comarca, no té hospital propi i el de referència és l'Hospital Sant Joan de Déu de Manresa. Els centres d'atenció intermèdia són l'hospital de Sant Andreu i el Centre Hospitalari de Manresa.

El territori compta amb el Centre d'Atenció Primària a Moià, que està obert de dilluns a divendres de 8 del matí a 8 del vespre. En aquest mateix equipament també hi ha un Punt d'Atenció Continuada que ofereix servei de 8 del vespre a 8 del matí i les 24 hores dissabtes, diumenges i festius. A Castellterçol hi ha un consul-

POBLACIÓ DE L'ABS MOIÀ-CASTELLTERÇOL

 PERSONES

TOTAL **10.623**

HOMES

769

0-14 anys

3.697

15-64 anys

947

Més de 65 anys

TOTAL **5.413**

DONES

758

0-14 anys

3.274

15-64 anys

1.178

Més de 65 anys

TOTAL **5.210**

tori local que obre de dilluns a divendres de 8 del matí a les 3 de la tarda. I, a banda,

l'Estany també compta amb un dispensari que obre els dimarts d'11 del matí a 1 del migdia i els divendres de 9 del matí a 1 del migdia. La doctora que fins ara donava servei en aquest últim consultori està de permís maternal, però des de la Regió Sanitària afirmen que es cobreix a través d'una plaça d'infermeria pediàtrica.

A Castellterçol, una població de 2.700 habitants, van estar gairebé tot el setembre sense pediatre i fa un mes també van passar dues setmanes en la mateixa situació. Ara mateix el metge visita els dimarts al matí. Les famílies es queixen de massa poques hores i reclamen un professional d'aquesta especialitat tres dies a la setmana, tal com els pertocaria per volum d'habitants. Des del col·lectiu asseguren que les dates més crítiques són els festius: les vacances de Nadal, Setmana Santa o l'estiu.

Davant de les queixes de les famílies de Castellterçol, la Regió Sanitària Catalunya Central reconeix que hi ha una manca generalitzada de professionals, però al mateix temps remarca que la ciutadania del Moianès té garantida l'assistència a

El grup de famílies que s'ha organitzat a Castellterçol per reclamar més hores de pediatria

través de tots els recursos de què disposa el sistema de salut al Bages i el Solsonès, més enllà de la mateixa comarca. "Mai s'ha deixat d'atendre cap necessitat de salut de la ciutadania, però és cert que tenim els mateixos problemes de manca de professionals que es donen a tot Catalunya", afirmen fonts de Salut. "Hi ha una necessitat de captar i retenir talent." Preciament, diuen, aquesta voluntat de garantir la cobertura ha fet que, en diferents situacions, professionals d'altres centres s'hagin desplaçat a la comarca.

Des de la Regió Sanitària també expliquen que conti-

nuen treballant per trobar un pediatre que ocupi la plaça vacant de Castellterçol, però és complicat perquè costa fidelitzar els professionals, i encara més a les zones rurals. "Per ràtio tocarien tres dies a la setmana de metge pediatria i tres dies d'infermera pediàtrica", diu Xavier Lázaro, director del centre de salut de Castellterçol. "Si trobéssim un metge al 100% de dedicació a Castellterçol, el contractaríem."

Lázaro destaca, en paral·lel, la part positiva de la situació, i afirma que "és una sort poder comptar amb una infermera pediàtrica cinc dies a la setmana (quatre al

MUNTATGES INDUSTRIALS
SEMPRE AL VOSTRE COSTAT

SOLDADURA | MECANITZACIÓ
PROCESSOS INDUSTRIALS

SEBASTIÀ RENOM

“Per ràtio ens tocarien tres dies de pediatria, però només n’hi ha un”

Les famílies de Castellterçol consideren que el servei és insuficient

Castellterçol

Q.C.

Un grup de famílies de Castellterçol es van organitzar, fa mesos, per reclamar més hores de pediatria al Consultori Local de Castellterçol, un centre mèdic que dona servei també a Castellcir, Granera i Sant Quirze Safaja, que suposen més de 650 infants i adolescents. “Per ràtio de població, ens tocarien tres matins amb servei de metge pediàtric (un 60% dels dies laborables) i només en tenim un”, explicava Carol Taboada. Fins a l’estiu de la pandèmia tenien pediatria cada dia laborable, per decisió del mateix metge, però quan es va jubilar això va canviar perquè l’ICS no va poder cobrir la plaça per manca de professionals, segons afirmen des del Departament.

Ara compten amb servei de metge pediàtric els dimarts al matí amb el metge d’Artés, i una infermera pediàtrica

de dilluns a divendres, que és més del que els tocaria per nombre d’habitants però per aquestes famílies això no és suficient. “Una infermera no té els mateixos coneixements que un metge i, a més, quan fa el diagnòstic ha de comprovar-lo amb algun doctor de capçalera. A més, a l’hora de receptar antibiòtics també han de demanar autorització.”

LA RESPOSTA DE LES ADMINISTRACIONS

Arran de les seves reclamacions i sobretot, afirmen, després d’haver penjat pancartes al poble, l’Ajuntament de Castellterçol es van posar en contacte amb ells i van poder mantenir una reunió, aquest mes de maig passat, amb el director del centre sanitari de Castellterçol i alguns responsables del Departament de la Generalitat. “Ens van dir que hi ha una manca de professionals generalitzada i que els pediatres marxen a

treballar a fora perquè tenen millors condicions”, deia Taboada.

“Jo mateixa vaig posar queixes al Departament i ho vaig portar al síndic, que em va donar la raó. Fa poc he entrat una altra queixa al Departament, a través d’internet, però encara no me l’han respost”, afegia.

Una altra mare explicava que, si no els poden atendre a Castellterçol ni a Moià, han de desplaçar-se a l’hospital més pròxim, a Manresa, a Urgències, a 40 minuts de distància. “Just aquest dimarts a la tarda vaig portar el meu fill allà perquè a Moià no em podien atendre en aquell moment, em feien esperar una setmana. El meu fill es posa malalt molt sovint i és un problema no disposar de metge al poble cada dia”, detallava Mery Domínguez. “A més, quan anem a Manresa ens diuen que col·lapsem el servei”, afegia. Des del col·lectiu es plantegen, ara, iniciar una recollida de firmes.

matí a Castellterçol i una tarda a Moià)”. Pel que fa a la preocupació de les famílies que consideren que aquest perfil no té les mateixes competències que el d’un metge, assegura que “el 80% de les visites les pot valorar la infermera i també compta amb els metges de capçalera si ha de fer alguna consulta”. Segons Lázaro, la infermeria té un pes molt important en el control de pacients crònics i nens sans. “Històricament, totes les visites les feien els metges, i no només en pediatria. Fins fa poc, els papers de l’ambulància també anaven a càrrec dels metges, i això que és una qüestió administrati-

va. El que estem intentant, i crec que és un encert i la crisi del coronavirus també ens ho ha ensenyat, és reorganitzar-nos. No podem fer el mateix que fa 30 anys.”

El director posa de relleu, també, que el pediatre d’Artés dobla la seva jornada laboral per donar servei un matí a Castellterçol. “Aquell dia l’utilitzem per fer revisions, visites programades... La resta de nens que necessiten atenció urgent es poden adreçar al pediatre que tenim a Moià. També hem establert que els metges de família, si hi ha qualsevol urgència, visiten infants”, explica Lázaro.

Lázaro: “Si trobéssim un pediatre al 100% a Castellterçol, el contractaríem”

D’altra banda, davant la percepció de famílies a les quals els semblava que al Centre d’Atenció Primària (CAP) de Moià no volien atendre la gent de Castellterçol, es mostra totalment taxatiu: “Mai de la vida s’ha donat cap ordre de no acceptar gent de Castellterçol. Som un pack 365 dies 24 hores. Intentem sempre assolir totes les urgències i derivar al mínim possible a l’hospital.”

Des de l’Ajuntament de Castellterçol estan al corrent de la situació i després de la reunió mantinguda a finals de maig entre totes les parts, resten a l’espera de noves

informacions. “L’Ajuntament no té cap potestat en aquest sentit, però també reclamem la millora del servei. Ens van explicar que a causa de la manca de doctors en tots els àmbits, però sobretot en pediatria, s’estaven plantejant un canvi de sistema. D’una banda, ens van dir que no deixarien de buscar gent i, de fet, és possible que arribi un nou doctor de medicina general. I, d’altra banda, ens van explicar que es plantejarien alguns canvis d’horaris per poder ampliar i disposar d’algunes tardes al CAP de Moià pels usuaris de Castellterçol”, detalla l’alcalde, Isaac Burgos.

**VIOLENCIA
MULLINUIA
MASCLISTA
HOMOFÒBICA**

25N

Moià 2022

Trenquem amb qualsevol tipus de violència masclista i LGTBIQ+ fòbica

25N dia internacional per a l’eliminació de la violència envers les dones

Consulta totes les activitats a www.moia.cat

Jaume Perarnau (Manresa, 1963) és el director del Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa des de fa nou anys. Viu a Calders, po-

ble del qual va ser alcalde, i, com a vicepresident del Consorci del Moianès, també va estar implicat en la creació de la comarca.

“Al Moianès, tot i haver-hi recursos i espais d'interès, anem coixos en museus i difusió de patrimoni”

Jaume Perarnau, director del Museu de la Ciència i la Tècnica

Calders

Queralt Campàs

Va néixer a Manresa el 1963 i viu a Calders des del 1992. Com va arribar al poble?

Després de la carrera vaig fer de professor a Manresa, vaig estar un any vivint a Bagà i després, a França. He treballat de diverses coses per poder pagar-me els estudis. A París, per exemple, hi vaig poder anar gràcies a una beca per formar-me en història de la tècnica. Jo sempre havia volgut viure en un poble i més tard, quan vaig tornar, em vaig decantar per Calders. L'avi era d'aquí i amb la família hi havíem estiuejat.

32 anys farà.

Sí, es diu de pressa!

Llicenciat en Història a la Universitat Autònoma de Barcelona i doctor en Història de la Tècnica i Patrimoni Industrial. Això últim, a França. Quant temps hi va estar?

Un any i mig, després vaig estar anant i venint. Disposava de quatre anys per fer el doctorat i vaig demanar una pròrroga.

Quin era el leitmotiv de la seva tesi?

Els pous de gel del Mediterrani. I justament el Moianès és un dels llocs més singulars de tot Europa. Es parla molt dels del Montseny, però on hi ha més concentració de pous, i de mida més gran, és al Moianès, en especial a Castellterçol.

Les pous.

El nom és una singularitat. Els pous de gel són forats a terra on tiraven neu. Aquí en diem “pous” per una reminiscència del català, és gairebé un arcaisme. Me'n va parlar fa temps mossèn Josep Ruaix i m'ha quedat gravat: tots els conceptes que tenen masculí i femení, el femení es refereix a l'objecte més gran: cistell-cistella, roc-roca

“Les pous del Moianès estan per sobre de la mitjana de la resta del país”

“Al museu hi tenim un rellotge de pesos del XVIII de l'escola de Moià”

“Volem generar anàlisi i pensament crític, quelcom que s'ha perdut molt”

“Cal que reivindicuem la tècnica i la ciència com a cultura”

o ganivet-ganiveta... La grandària dels pous del Moianès està per sobre la mitjana de la resta de Catalunya.

És director del museu des del febrer del 2013. Com va aconseguir la plaça?

Primer vaig entrar a l'Arxiu Nacional de Catalunya, quan encara era a Barcelona, el 1991. Treballava al fons històric d'empreses i indústries. Al cap d'un any i mig em van proposar traslladar-me al museu, a l'àrea de col·leccions, objectes i documentació. El 2013 es va jubilar el director d'aquell moment, es va convocar un concurs

públic i vaig guanyar la plaça.

El museu es va materialitzar com a tal el 1984. En quin context?

Van coincidir dues coses molt singulars. D'una banda, el Col·legi d'Enginyers de Catalunya reivindicava la necessitat d'un equipament que expliqués la industrialització. La idea venia de la Generalitat Republicana i, de fet, el decret de creació del museu ja existia, però amb la guerra va quedar aturat. En paral·lel, l'especulació urbanística de finals dels anys 70 amenaçava, a Terrassa, de tirar a terra la fàbrica on estem, el Vapor Aymerich Amat i Jover, una de les millors obres arquitectòniques industrials del modernisme català. Gràcies als arquitectes de la ciutat, que es van mobilitzar tot i que un tros ja havia anat a terra, se'n va salvar la nau central. Llavors la Generalitat ho va comprar.

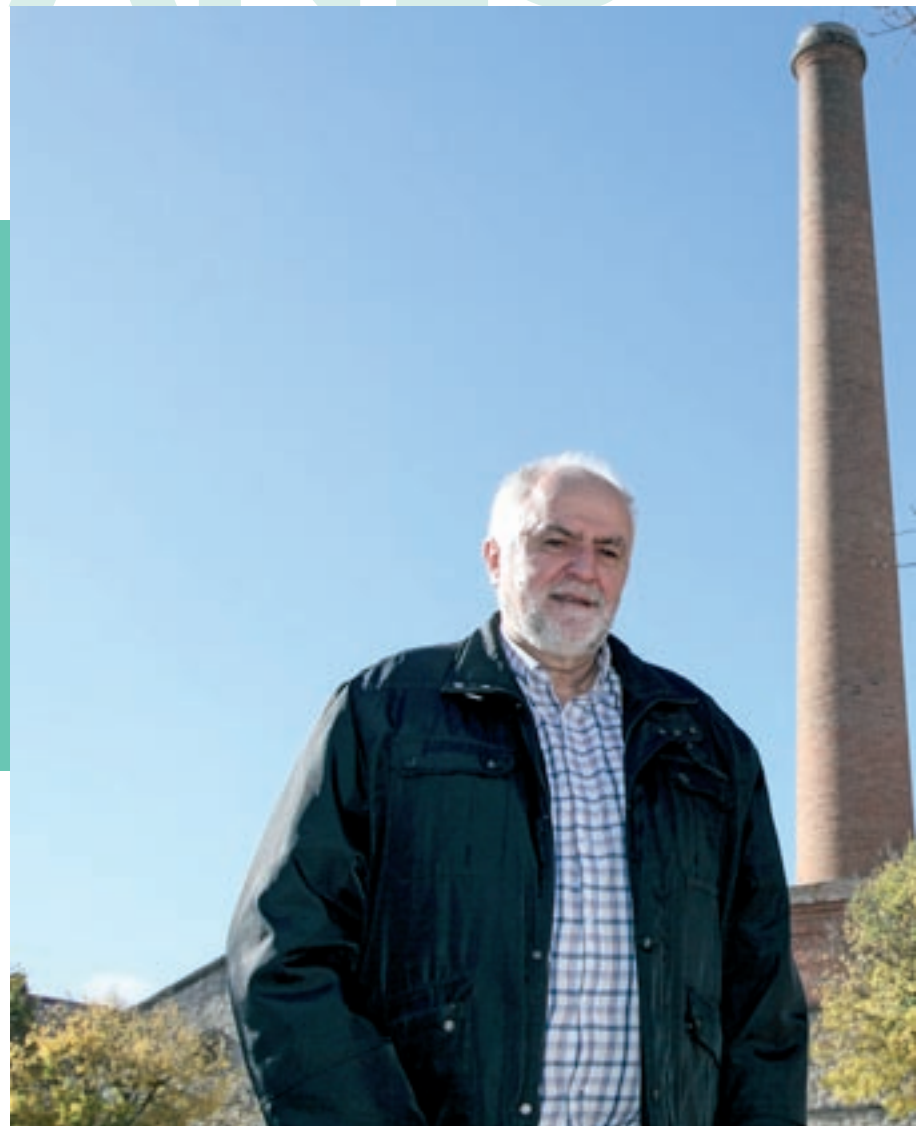
Com diu, però, el projecte ja existia.

Sí, el museu probablement hauria acabat a Barcelona, però va coincidir amb aquesta situació i van decidir tirarlo endavant allà. A finals dels 70 es va iniciar la redacció del projecte, el 80 es va comprar l'espai i el 84 es va constituir l'equipament, encara sense restaurar.

Van ser complicats els primers passos?

El director d'aquell moment, Eusebi Casanelles, i dues o tres persones de l'equip van començar a recollir objectes i màquines de fàbriques d'arreu de Catalunya que anaven tancant. Era començar de zero. Al cap d'uns anys es va iniciar la restauració de l'edifici, que va acabar el 1996. Es va obrir sense poder utilitzar tota la nau i, de fet, s'hi va anar intervenint, per trams, durant més d'una dècada.

No va ser fins a la Llei de

Jaume Perarnau, de Calders, és director del Museu de la Ciència i la Tècnica de Terrassa

Museus, del 2 de novembre del 1990, que es va declarar Museu Nacional.

Sí. Amb aquesta llei es van declarar quatre museus. El Nacional d'Art de Catalunya, el d'Arqueologia i el de la Tècnica. El quart, de Ciència, no s'ha arribat a materialitzar mai.

A més formen part d'una xarxa territorial, oi?

Es va inventar un format que a escala europea s'ha replicat. En comptes d'explicar tots els sectors i les indústries de Catalunya a Terrassa, els donem a conèixer allà on es van desenvolupar. Si vas a un museu de ciència a Anglaterra, hi trobes de tot. Nosaltres, per exemple, les màquines de tren les tenim a Vilanova, al museu del ferrocarril; o el paper, a Capellades.

Quants museus formen part de l'entramat?

Vint-i-set. I es busca que cadascun tingui la seva singularitat. El concepte és de *sistema*. No són museus semblants que s'ajunten, el que entendríem com una *xarxa*.

Depenen de la Generalitat?

No, la majoria són municipals. La imatge corporativa i l'organització és la mateixa, però el personal penja d'ajuntaments, empreses o particulars. Això vol dir que és complex d'organitzar.

Per què es va decidir a crear aquest sistema?

Una de les raons és que ja existia prèviament algun museu, com el de Capellades.

L'edifici de Terrassa, a més, tot i que compta amb 12.000 metres quadrats, no donaria per recollir-ho tot com toca. El fet d'estar protegit implica que tampoc hi podem fer massa modificacions. Un altre dels motius va ser que en patrimoni industrial, a diferència de l'art, has d'explicar els objectes, però també els edificis. A la Vall Ferrera, per exemple, hi tenim l'única serradora que queda a Catalunya. La podríem desmuntar i portar-la aquí, sí, però aleshores no hi hauria la possibilitat d'incloure-la en funcionament.

Als museus hi tenen exposats objectes antics, però entenc que també n'hi ha de moderns. Fins on arriben?

És complicat estar del tot actualitzats. Abans s'arribava fins a l'època dels cotxes 600. Ara expliquem el passat, present i futur de tots els sectors industrials. Ensenyem cotxes antics, per exemple, però la setmana vinent acollirem un congrés de cotxes elèctrics. O tenim una exposició de telers i, tanmateix, també mostrem teixits intel·ligents.

A Terrassa què hi tenen?

L'exposició permanent està dedicada a la indústria de la llana [Terrassa i Sabadell en són exponents, mentre que la resta de Catalunya es va decantar més majoritàriament pel cotó]. També tenim pinzellades d'altres temes. Ara, d'informàtica i energia, però les anem canviant.

El museu s'ha vist molt afectat per la crisi sanitària?

Com tots. Quan no podíem

SEBASTIÀ RENOM

sortir del municipi, ens vam adonar que venia molta gent de Terrassa que no hi havia estat mai. En altres fases del desconfinament es van desbordar els museus de llocs més rurals, com Castellar de n'Hug. Ara tornem a seguir pràcticament la mateixa tendència que el 2019.

Hi ha algun objecte del Moianès al museu?

Un rellotge de pesos del segle XVIII de l'escola de Moia. El municipi en va ser un centre de fabricació molt important.

Com aconseguen els objectes?

Als anys 90 i principis dels 2000, quan algú canviava de pis et trucava. Avui ja no es porta, perquè hi ha mercat on comprar i vendre de segona i tercera mà. Tot i això, la part d'electrodomèstics i estris més quotidians la tenim força completa. El que fem sobretot és buscar peces importants o objectes rars i concrets que estudiem prèviament i sabem que ens interessin. Cada vegada som més pulcres en la selecció del que entra, tenim els magatzems plens.

Ofereixen exposicions temporals, també?

Sí. Ara n'hi ha una de la història dels medicaments, expliquem com es tractaven les epidèmies des de temps remots fins a l'actualitat. Entre les singularitats de la mostra, l'únic pulmó d'acer que queda a tot Espanya, una caixa que es feia servir per respirar; o carros de desinfecció de roba que anaven pels

pobles. Funcionaven amb una autoclau a la part de darrere i hi havia aigua bullent.

Creu que reben prou recursos del Departament de Cultura?

És el menys important per la Generalitat. Això s'agreuja quan, dins el mateix departament, "Patrimoni i museus" és la germana pobre. Tenen molta més incidència el cinema o la música. A més, dins la branca de museus, els de la ciència i la tècnica som una raresa. És cert que necessitem més recursos econòmics, però crec que la problemàtica va més enllà, també és conceptual. Vivim en la societat més tecnificada de la història i hem de reivindicar la tècnica i la ciència com a cultura. La setmana passada vam fer una conferència sobre xips i també n'hem fet sobre els metavers, per divulgar els avantatges i desavantatges de la tecnologia. Volem donar tota la informació possible per incentivar la capacitat d'anàlisi i pensament crític de la societat. Penso que és quelcom que s'ha perdut molt.

Quin tipus de visitants solen tenir?

Entre setmana, als matins, escoles; i a la tarda, gent gran. Els caps de setmana, famílies. Els estius són fluixos, però la resta de l'any funciona molt bé.

La seva intenció és seguir de director del museu?

El concurs s'acaba d'aquí a dos anys. Trobo que és el correcte, cal que es vagi renovant i la gent s'hi pugui pre-

sentar. Els museus justament han pecat d'això, a vegades. Convé que hi hagi gent jove que porti noves visions.

Vostè també va ser un dels fundadors de la revista *Dovella* (Manresa, 1984). És aficionat de l'escriptura?

La vam fundar sent menors d'edat, amb 17 anys. A mi escriure sempre m'havia agradat i, de fet, una de les feines que havia exercit era de periodista, al *Correu Català*, durant dos anys. La *Dovella* encara dura! La vam traspasar al Centre d'Estudis del Bages.

Va ser alcalde de Calders del 2003 al 2011. S'hi tornaria a presentar?

No.

Veig que n'està convençut!

Ho tinc claríssim. Penso que tothom hauria de passar per un ajuntament, i encara més d'un poble, per copsar-ne la realitat. Per mi va ser una època molt agradable, i n'estic orgullós, però no hi tornaria. Cal gent nova.

També va ser vicepresident del Consorci del Moianès (2003-2007) i vicepresident del Consell Comarcal del Bages (2007-2009).

Tot això va coincidir amb quan era alcalde. En aquell moment la comarca encara no existia. S'estava reivindicant i, per pactes polítics,

“Tothom hauria de passar per un ajuntament, per copsar la realitat dels pobles”

em va tocar anar dos anys al Consell Comarcal del Bages. Hi havia l'opció de ser-ne president, però no vaig voler. Per què?

Tot i ser alcalde, treballava al museu. Jo no he cobrat mai un duro de la política perquè tenia molt clar que, quan s'acabés, volia continuar amb la meua feina. Vaig compaginar-ho durant vuit anys.

Creu que era necessari constituir la comarca?

En soc un fervent defensor. Per això ens vam implicar en el Consorci i a impulsar el referèndum. Tot el que sigui una administració més petita i propera crec que és molt millor. La realitat territorial i les problemàtiques de les capitals del Vallès Oriental, el Bages i Osona són molt diferents de les d'aquí.

Què es podria millorar encara?

L'àmbit sanitari. Per exemple, Calders i Monistrol de Calders depenem del CAP d'Artés, que funciona bé, però penso que hauria d'es-

tar organitzat d'una altra manera, per tal que fos tot més proper. Teòricament a la comarca, com a tal, li correspon un hospital. El nostre de referència és a Manresa. Mentre la sanitat funcioni, a mi tant m'és anar a Moia o a Artés, però a la que comença a haver-hi cues i saturació del servei, el que passa ara a Manresa, s'hauria de fer un replantejament.

Com valora el panorama comarcal en termes museístics?

Al Moianès hi ha dos equipaments que depenen de l'agència de patrimoni: la Casa Museu Prat de la Riba i la Casa Museu Rafael Casanova. Són espais que tenen poca dotació de personal i poca visibilitat. Anem coixos de patrimoni i museus quan hi ha prou recursos i espais d'interès. En aquest cas potser sí que s'hauria de collir més.

Com a curiositat... No té WhatsApp ni xarxes socials. Per què?

Vaig molt de bòlit, i amb correus i trucades ja en tinc prou. No haver-me donat d'alta a WhatsApp és una decisió personal. Penso que si es tracta d'una cosa urgent, amb una trucada sempre se m'hi troba o, si no, amb un SMS. El meu número el té tothom.

Sant Andreu 2022
Festa Major d'hivern de Castellor

Dissabte, 25 de novembre
A les 12h, a la Sala Sant Jordi, Presentació de "Sant i Martir"
Primer llibre de Montserrat Ribera Albiol
A les 13h, a la Sala Sant Jordi, Inauguració de l'exposició "DINQUETS AMB LA NATURA"
Conferència i sortida al nostre espai natural més proper al llogar de les quatre activitats de l'any, un treball professional a la terra que habitem. Al cinema de Castellor, Vela Velles.
A les 19h, al local, de la meua futura ja, sempre i sempre amb Maria Christ-La Ribera.

Dissabte, 27 de novembre
A partir de les 19h del matí, Concert de pagès amb xip i la Plaça de l'Era i a continuació, activitat dels Falcons de Castellor.

Diumenge, 29 de novembre
A les 20h, a la Plaça de l'Era, Torrada i concert d'altell.

Dimecres, 30 de novembre
A les 9.30h, Esplai de Sant Andreu, Menor, amb acompanyament musical i cant dels Gips de Sant Andreu. En vespre, musicalitzat.
A les 13h, dinar del local, inauguració de l'exposició d'un nou treball participatiu, aquest any.
A les 19.30h, al local, Arrosada popular i tot aquest l'hemomen amb l'Am Estel i nou concert... Els tipus no poden sempre, des del dia 9 al 25 de novembre, a l'Ajuntament. El preu del tipus és de 10€ i inclou: menjar, guants d'arrós, caga, gas, el paper plat, gas, cobertes i treball per garantir unes vacances grises!

Ajuntament de Castellor
Diputació de Barcelona
xarxa de municipis

Recordant
Néstor
Almendros

Presentació dels treballs divulgatius, publicació i vídeo sobre la importància de la figura de Néstor Almendros en el món de la cinematografia en el context de Calders.

Hi participen:

- Leonardo de Armas, director de l'Escola de Cinema del Moianès.
- Joan Serra, calderí amic de Néstor Almendros.
- Lluís Cerarols, activista i narrador de la història local.
- Jordi Casas, president del Cineclub Manresa.

Es projectaran:

- Curtmetratge (estrena) sobre Néstor Almendros.
- 'Gente en la playa'.

L'acte tindrà lloc al Centre Cívic de Calders (pl. Major) el dissabte dia 26 de novembre a les 18h

Ajuntament de Calders
Diputació de Barcelona

Mossèn Antoni Pladevall, de Taradell, deixa la parròquia de Sant Quirze i plega de dir missa

El van ordenar capellà quan tenia 21 anys i el febrer de l'any que ve en farà 89

Sant Quirze Safaja

Omayma El Bouhassani

El taradellenc Antoni Pladevall Font ha deixat de ser rector a l'església de Sant Quirze Safaja, tasca que feia des del 1999, quan es va jubilar. Es va acomiadar dels feligresos en la missa que va dir el 13 de novembre i que va comptar amb la presència del bisbe de Vic, Romà Casanova. A l'acte hi van assistir familiars, amics i altres religiosos de la diòcesi.

Ara fa un any, Pladevall va tenir un accident de cotxe que va fer que no pogués conduir més. "La meua família m'ha de portar fins al poble i això em dificulta molt el desplaçament. Per això vaig voler deixar-ho", detalla Pladevall, que des de fa uns mesos s'ha instal·lat a la casa Sacerdotal de Vic. Ell des de ben petit ja volia ser capellà, per això amb 7 anys va fer la comunió i es va convertir en escolà. "Els meus pares em portaven molt a missa", recorda.

A través d'una beca que se li va concedir a tres persones per anar a estudiar i a treballar a Bèlgica, ell va poder estudiar a la Universitat Catòlica de Lovaina, on va aconseguir el títol en Ciències Històriques i en Història Eclesiàstica.

"He sigut sempre capellà i sempre he fet història", explica mossèn Pladevall. De fet, no només s'ha dedicat a l'Església, sinó que també és conegut per fer història a través de diversos treballs. El seu interès va créixer quan

Antoni Pladevall, divendres de la setmana passada, davant la Catedral de Vic

l'historiador i capellà Eduard Junyent i Subirà li va demanar que fos col·laborador a l'Arxiu Episcopal de Vic juntament amb Miquel Gros. El 1964 va entrar com a assessor artístic al Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona.

Al llarg dels anys ha escrit més de 500 llibres, monografies i articles, entre els quals hi ha *Els monestirs catalans* (1968) amb la col·laboració fotogràfica de Francesc Català Roca. "L'editorial Destino em va demanar fer un llibre sobre els monestirs i gràcies a això se'm van obrir moltes portes", explica Antoni Pladevall. També ha realitzat pròlegs i ha dirigit diverses

Va ser nomenat rector a Sant Quirze Safaja, el 1999, després de jubilar-se

obres i col·leccions.

Gran coneixedor del romànic, Pladevall ha estat una persona molt rellevant a tot Catalunya, i des del 2002 la biblioteca municipal de Taradell porta el seu nom. Una de les raons és perquè hi ha cedit el seu fons: "Els he donat més de 3.000 llibres", comenta Pladevall.

A Sant Quirze Safaja, quan el mossèn va fer 80 anys se li

va fer un acte de celebració a la masia Mas Badó. En el festeig s'hi va llegir, entre d'altres, l'auca *L'historiador "gat vell" que va néixer a Taradell*, on s'explica tota la trajectòria del mossèn realitzada per Joan Vilamala.

Una altra part de la seva trajectòria va ser quan es va responsabilitzar del patrimoni cultural de la Diputació de Barcelona. "Jo vaig treballar a l'Enciclopèdia Catalana i gràcies a això em van fer l'encarregat d'història medieval." Encara que actualment n'és emèrit. També va ser membre de la Generalitat en el Consell d'Història i va entrar a l'Acadèmia de Bones Lletres. L'any 2003 va rebre la Creu de Sant Jordi.

Plataforma per fer front als atacs del llop

Moià

O.B.

Els ramaders del Moianès han creat una plataforma per poder afrontar i regular els atacs dels llops als ramats de la comarca. Els anys 2010 i 2011 ramats d'ovelles del Moianès van patir atacs d'un llop itinerant. Des de fa més d'un any, hi ha un exemplar de llop que s'ha instal·lat a la comarca i que ha atacat diverses vegades dues explotacions extensives de cabres. Sembla ser que la gran quantitat de cabriols i de senglars que habiten als boscos del Moianès han estat una peça clau per a la presència continuada d'aquest animal a la zona.

Entre els objectius de la nova plataforma hi ha el d'aconseguir indemnitzacions ràpides i que cobreixin no només el preu dels individus atacats (morts o ferits) com es fa actualment, sinó també el "lucre cessant", és a dir, les pèrdues indirectes resultants de l'atac o de les mesures preventives que fan necessari un canvi de maneig del ramat. També demanen que s'implementin noves mesures per minimitzar els danys dels llops amb finançament públic. També proposen mesures de prevenció pels ramats extensius que no hagin patit cap atac. Finalment, fer divulgació sobre la necessària convivència entre el llop (espècie protegida per la llei) i la població (especialment els ramaders). "La postura de l'Administració respecte als atacs és només esperar que es produeixi un atac i aleshores pagar la indemnització per l'animal mort", expliquen els impulsors de la nova entitat. Les inquietuds ja s'han fet arribar al director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural de la Generalitat.

Pla de Protecció del patrimoni d'Oló

Santa Maria d'Oló La Diputació de Barcelona ha finalitzat el document del Pla Especial per protegir el patrimoni i el catàleg de béns de Santa Maria d'Oló. El projecte es fa amb l'objectiu de conservar, recuperar i millorar el patrimoni. En el treball s'hi expliquen tots els béns catalogats que té el poble. El pla permet l'apropament de valors patrimonials dins del municipi. El document ja s'ha lliurat a l'Ajuntament a través del Pla de Xarxes de Governos Locals. El document ha costat 34.200 euros.

Jugadors de tres dels vuit equips de l'hípica El Serrat de Moià, després d'un entrenament

Èxits muntant a cavall

L'equip Serrat Elite, de l'hípica El Serrat de Moià, s'ha proclamat campió d'Europa a la Champions de 'horseball'. Els jugadors van iniciar-se gairebé tots plegats quan tenien 7 anys

Moià

Queralt Campàs

A l'hípica El Serrat, de Moià, hi ha el millor equip de *horseball* (bàsquet a cavall) d'Europa. L'integren Nil Seall, Mateu Purtí, Guillem Puigvert, Guillem Tañà i Joan Fatjó, amb David Puigvert i Jordi Busoms d'entrenadors. Juntament amb els seus cavalls, es van proclamar campions de la màxima categoria (Pro-Elite) a la Champions League disputada a Le Mans (França) aquest octubre, després de guanyar una semifinal molt ajustada (6-5) contra el fins aleshores campió francès Loire sur Rhône i la final davant l'equip belga Caramel, amb un marcador de 10 a 7 a favor dels moianesos.

Fa tres anys havien quedat segons d'aquesta competició, però amb la victòria d'aquest 2022 es proclamen per primera vegada vencedors de la Champions de *horseball*. Una gran fita tenint en compte que es tracta de la màxima lliga d'aquest esport amateur i que només arriben a disputar els millors equips dels quatre països més ben posicionats al rànquing de la Federació Internacional de Horseball (FIHB).

Els èxits del Serrat de Moià, però, no acaben aquí. Georgina Oller, del primer equip femení, va rebre el premi com a màxima golejadora. I Nil Seall, la distinció de millor binomi del campionat amb el seu cavall Getxo. En declaracions a EL 9 NOU,

ell mateix explica el secret de l'èxit del seu equip: "Crec que la clau és que tenim molt bona relació també fora del món de l'esport. Som amics, compartim espais d'oci, i per això no ens fa mandra venir quatre cops per setmana." Tots tenen més o menys la mateixa edat, al voltant de 30 anys, i aquests lligams d'amistat es palpen de tros durant els entrenaments (dos a la setmana, ja que la resta de dies van a l'hípica per tenir cura dels animals).

El seu mentor és Jordi Busoms, propietari del club i un apassionat del món equestre. Juntament amb la seva parella, Cristina Morales, gestionen l'espai. "No sé d'on em ve, però sempre he tingut aquesta afició pels cavalls i des de petit el desig d'una hípica, i l'he complert." Es dona la circumstància, a més a més, que va ser ell qui va començar a entrenar els nois del primer equip quan tenien només set anys. Tota la colla es va iniciar gairebé plegada i pot presumir de continuar al peu del canó. "Jo llavors en tenia 27", apunta Busoms. "Ara n'he fet 48 i formo part de l'equip com a jugador i entrenador."

Un altre dels integrants del grup, Mateu Purtí, considerat el segon millor jugador del món, encara recorda quan amb 6 anys va fer els primers passos a l'univers dels cavalls amb un poni que es diu Petit Indi i continua a l'hípica. És, de fet, "el primer poni de pupil·latge que vam tenir a El Serrat".

**"Al principi
rebiem força
pallisses, però
amb esforç tot
s'aconsegueix"**

En total, l'hípica compta amb vuit equips que competeixen en *horseball*. "Amb tots hem fet algun podi. Els petits es van proclamar

campions de Catalunya, en sub-21 vam quedar segons, amb el primer equip havíem guanyat el campionat d'Espanya...", detalla Busoms. "Al principi rebiem força pallisses, però amb afició, passió, esforç, dedicació i constància tot s'aconsegueix. Els jugadors han anat millorant amb els anys i tenim bons cavalls que mai ens hem volgut vendre." Això té molta importància, ja que no tots els animals serveixen pel horse-

ball: "Molts els he domat jo mateix. S'ha de saber veure per a quina disciplina és millor cada cavall. En el cas d'aquest esport, se'n necessiten d'atlètics, ràpids, que aguantin els canvis de ritme i que es deixin portar molt."

El *horseball*, a més a més, no és un esport apte per a totes les butxaques, ja que es practica de manera amateur i els equips, per tant, s'han de pagar despeses com els desplaçaments. El primer equip del Serrat va disputar, aquest cap de setmana a Banyoles, la tercera jornada de la Lliga Mediterrània (competició catalana). "No l'hem guanyat mai i és el nostre pròxim repte", assegura Nil Seall. Haver-se endut la Champions, la millor carta de presentació.

Pedals XIV de la Marató

18/12/2022
SANT QUIRZE SAFAJA

LLARGA BTT 40KM CIRCUIT TÈCNIC
DESNIVELL +1200M

CURTA BTT 23KM CIRCUIT POPULAR
DESNIVELL + 600M

PERNIL AL MILLOR SECTOR STRAVA FEMENÍ & MASCULÍ

dorsals de 8h a 9h al parc de l'aigua · sortida lliure de 9h a 9:30h
inclou avituallament líquid i sòlid, botifarrada a l'arribada i obsequi esportiu
inscripcions anticipades 16€ · mateix dia 20€
+info i inscripcions: www.pedalsdelamarato.cat · contacte: 679 198 239 · 617 011 775

tots els beneficis
Per La Marató

CAMALEONIXS SQS FREDVIC

Quatre plans sectorials en marxa

Consell Comarcal del Moianès

Plans sectorials de serveis a les persones

Aquest mes de novembre els ajuntaments del Moianès i el Consell Comarcal han finalitzat la redacció de tres plans d'acció sectorials de l'àmbit de serveis a les persones amb l'objectiu d'implementar polítiques socials a la comarca adreçades a la població, i ara mateix estan en tràmit per a la seva

aprovació. Els tres plans s'han elaborat de forma participada amb els serveis i agents implicats i amb la població en general per poder detectar necessitats i oportunitats i definir actuacions a desenvolupar en l'àmbit municipal i comarcal durant el període 2022-2025.

Pla de la diversitat afectiva, sexual i de gènere 2022-2025

Aquest pla es fonamenta en la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere i oferir una mirada global del gènere i la sexualitat, que no només comprèn les persones que s'identifiquen amb alguna de les lletres de l'acrònim LGTBI, sinó al conjunt de la ciutadania. És un pla que està previst que es desplegui des del Servei d'Atenció Integral (SAI LGTBI+) del Consell Comarcal del Moianès.

Pla de prevenció del consum de substàncies i de l'ús de les pantalles problemàtiques del Moianès

Pla de prevenció del consum de substàncies i de l'ús de les pantalles problemàtiques del Moianès. El pla defineix les actuacions amb l'objectiu de dotar la població de la comarca del Moianès dels recursos i la informació necessaris per prevenir el consum de substàncies o reduir-ne els riscos i danys associats, així com per evitar l'aparició de problemàtiques relacionades amb els usos de pantalles. I, a la vegada, disposar d'un instrument per a l'anàlisi, la planificació, la prevenció i la intervenció del fenomen del consum de drogues i riscos associats entre la població de la comarca del Moianès.

Pla de salut comarcal del Moianès 2022-2025

El Pla de salut del Moianès, resultat d'un procés interdisciplinari i participatiu, és l'instrument que analitza, ordena, prioritza i proposa accions per a la millora de la salut, per fer del Moianès una comarca saludable. El marc conceptual del Pla de salut parteix de les definicions de salut i salut pública i s'emmarca en el Model de Determinants de la Salut, l'Estratègia de Salut a Totes les Polítiques (STP) i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). És un pla que posa la mirada en la importància de les polítiques públiques municipals i comarcals per tal de garantir la salut i el benestar de les persones i la comunitat i reduir les desigualtats socials, definides a través dels eixos de desigualtat.

Aprovat el pla de resiliència al canvi climàtic per a la comarca del Moianès

- El Pla Clima Comarcal del Moianès és el pla supramunicipal d'adaptació al canvi climàtic. El pla d'adaptació canviarà d'escala i passa d'una escala d'anàlisi local a una d'anàlisi supramunicipal, amb accions locals. Els plans d'adaptació contenen fitxes resum de cada muni-

cipi on s'indiquen les vulnerabilitats. El pla planteja accions a diferents escales de treball (supramunicipal i municipals) i els municipis assumeixen aquelles que consideren més oportunes. Aquest Pla es va aprovar en el Ple del Consell Comarcal de l'1 d'agost.

CONSELL COMARCAL DEL MOIANÈS

EL MOIANÈS
VETAAAAN
DEGUST...

 @moianesturisme
www.moianesturisme.cat

 Consorci del Moianès
 Consorci del Moianès
 Consorci del Moianès

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL (XIV): CASA MUSEU PRAT DE LA RIBA

SEBASTIÀ RENOM

A dalt a l'esquerra, el pati i el llorer, de més de 100 anys. A la dreta, l'escriptori del despatx. A baix, per aquest ordre, una cadira dissenyada pel mateix Prat de la Riba, un bust, un telèfon i un retrat seu

L'advocat de Castellterçol

Enric Prat de la Riba va viure al poble fins que va començar el doctorat entre Madrid i Barcelona

Castellterçol

Queralt Campàs

Enric Prat de la Riba, el primer president de la Mancomunitat de Catalunya, va passar la seva infantesa i joventut en una casa pairal del 1800 situada a Castellterçol. Temps després, els hereus van cedir aquest espai patrimonial a la Generalitat, que el va obrir al públic el 1984 i el va restaurar el 1998.

La major part dels mobles de la casa tenen 200 anys i estan fets de fusta de caoba. Entrant a mà esquerra hi ha el menjador, amb coberts de plata amb el nom de la dona de Prat de la Riba, Josefina Dachs; una làmpada de llàgrimes, sanefes de guix al sostre i tota la tapisseria conjunta. L'estança de continuació és la cuina. Hi trobem l'escó, equiparable al sofà actual; els aparells de cuina, que eren

Casa Museu Prat de la Riba

SITUACIÓ
Castellterçol

QUÈ S'HI FA?
Visites guiades concertades, entre setmana, i entrada lliure els caps de setmana

tots manuals; objectes (càn timers, un molinet de cafè, etc.), i les medicines i herbes que utilitzaven. La cuina testimonia l'elevat poder adquisitiu de la família. Disposaven d'aigua calenta que s'escalfava en una zona de fogons on, a banda de coure menjar, un dipòsit acumulava aquesta aigua, la qual cosa servia per escalfar l'ambient.

Al primer pis hi ha el despatx que Prat de la Riba

tenia a Les Rambles de Barcelona. Van transportar-lo a Castellterçol quan ell va morir. Es tracta d'una estança amb molta personalitat, sobretot per les cadires (d'una forma particular que permetia escriure tant a esquerrans com a dretans) i l'escriptori (simètric i possible de fer servir des de qualsevol banda), mobles dissenyats per ell mateix. Sobre la taula s'hi exposen exemplars

de *La Veu de Catalunya*, de la qual havia sigut director i on va publicar un article que li va comportar mig any d'emprisonament.

Contigua al despatx hi trobem l'habitació on va néixer Prat de la Riba i morir de tuberculosi, amb 47 anys (29 de novembre de 1870 - 1 d'agost del 1917). És coneguda com "l'habitació de la ditada", per les formes de la fusta dels mobles. En aquest

espai hi queda reflectit el catolicisme familiar, ja que hi ha diverses imatges de verges.

Una altra sala de la casa mostra nou llibres que va escriure sobre qüestions com les corts catalanes o la mancomunitat –vuit en català i un en francès– i la reproducció del seu bust al Pati dels Tarongers. Una segona estança compta amb retrats de col·laboradors de Prat de la Riba, de diferents partits polítics. També hi ha un exemplar de *La Nacionalitat Catalana* (1946), escrit de forma clandestina.

El conjunt conclou amb el pati, on encara hi ha un llorer que va plantar ell mateix, un pou i les latrines. A la façana sorprèn una inscripció en grec. Hi diu "Doctor Padrós" i era una mesura pensada per despistar la Guàrdia Civil en cas de necessitat.

L'art d'adaptar-se als clients

La carnisseria Cal Maties, de Moià, ha rebut un reconeixement pels seus 172 anys d'història

Moià

Josep Villarroya

La tradició carnissera a Moià ve de lluny. Al llarg dels segles, els ajuntaments eren els titulars dels proveïments i el subministrament de la carn i altres productes eren monopoli dels municipis que arrendaven l'explotació a particulars en una subhasta pública. L'arrendament de la carnisseria, en el cas de Moià, era un dels més importants, fins al punt que a l'inici de la construcció de l'església parroquial, l'any 1677, el Consell Municipal va cedir per un període de vuit anys els rendiments de l'arrendament de la carnisseria a pagar l'obra de l'església. Ho explica Ramon Tarter, historiador de l'Ajuntament de Moià, en la memòria que va fer sobre la carnisseria de Cal Maties, que ha rebut aquest any un dels Premis Nacionals de Comerç que atorga el Departament d'Empresa i Treball, a través del Consorci de Comerç, Artesania i Moda (CCAM) com a establiment de més de 150 anys.

Tarter explica que el primer membre de la família Antúnez, propietària de la carnisseria Cal Maties, actualment situada al número 6 de l'avinguda de la Vila, es va establir a Moià entre el 1705 i el 1710. Era Maties Antúnez, sabater d'origen portuguès. La primera branca familiar va continuar, almenys, fins a principis del segle XIX, practicant l'ofici de sabater, i els descendents van exercir l'ofici de traginers fins a la primera meitat del segle XIX. Aquesta serà la branca familiar que empenirà la venda de carns, un ofici que es troba documentat per primera vegada l'any 1850, segons el Registre Civil i l'Arxiu Parroquial de Moià.

Llogari Antúnez (1807-1851) va ser la primera generació de carnisseros. Des de llavors, n'hi ha hagut cinc més, amb la particularitat que van anar alternant els noms de Llogari i Sebastià.

L'estudi de la Matricula Fiscal, un document fiscal que servia de base per a la recaptació de tributs, indica que el primer membre de la família que hi apareix documentat és Llogari Antúnez, l'any 1850, i se l'esmenta com a "cortante", és a dir tallador de carn. La següent dada que hi apareix és del 1857, quan comença a exercir

D'esquerra a dreta, Anna Maria Antúnez; la seva filla, Anna Casas, i els treballadors de la carnisseria

La botiga, engalanada amb motiu de la Mare de Déu de Fàtima, l'any 1951

com a "tratante de carnes" el seu fill, Sebastià Antúnez. I així fins a l'actualitat.

Anna Maria Antúnez, filla de Llogari Antúnez i Maria Roca, és la sisena generació de la família. Ella va ser la que, juntament amb el seu marit, Fortià Casas, en va agafar el relleu l'any 1979. L'any 1992 van constituir la societat Cal Maties, SL. La seva filla Anna Casas també participa en el negoci, que, segons les dades aportades per Ramon Tarter, té 172 anys d'història ininterrompuda.

Anna Maria Antúnez explica que es va fer càrrec del negoci d'una manera inesperada. "El meu pare volia que el continués algun dels

seus fills barons, però com que cap no ho volia m'ho va demanar a mi". L'Anna Maria ja era casada i vivia a Torelló amb el seu marit, que tenia una petita empresa de construcció, però tots dos van seguir la crida del seu pare. No se'n va penedir. "Ens va anar molt bé. Ho hem fet sempre amb molta estima." I lloa la feina que va fer la seva mare, la Maria Roca. "Ella va donar una gran empenta al negoci."

Cal Maties està a l'emplaçament actual des de fa uns 110 anys. Abans havia estat al número 3 del carrer Sant Pere. Al llarg dels anys, el negoci ha canviat molt i no només des del punt de vista

tecnològic. Anna Casas té clar que la clau és adaptar-se a les demandes i als hàbits dels clients. "Portem més de 170 anys adaptant-nos al temps, al que ens demanen els clients." Un bon exemple és el fet que, a l'obrador, ara es fan hamburgueses veganes. "Als dinars familiars potser hi ha persones que no mengen carn. Per això, a la botiga poden trobar hamburgueses tradicionals i veganes."

Anna Maria Antúnez també ha detectat un gran canvi en les demandes dels clients. "El bistec ha perdut bastant i en canvi es mengen moltes hamburgueses i coses preparades: llibrets de llom, botifarres de diferents gustos, pinxos... i molts canelons."

L'adaptació també ha arribat en l'àmbit tecnològic, i en aquest sentit la pandèmia va tenir un impacte favorable. "Ens hem adaptat. Rebem comandes via WhatsApp o via mail. Gairebé totes. A vegades no hi ha ningú a la botiga, però no patim gens perquè tenim una gran llista de comandes. També de gent molt jove. Quan ho tenim a punt li enviem un missatge i, si volen, també ho portem a casa", diu Anna Maria Antúnez. Envien comandes a clients fins i tot de la rodalia de Barcelona.

I una altra de les claus de l'èxit ha estat la qualitat i el bon tracte als clients. "Som unes enamorades del Moianès, tenim producte de quilòmetre zero, cuidem els pagesos i mirem que es puguin guanyar la vida. Diem que els animals que tenim al taulell tenen nom i cognom, sabem de quin pagès venen, com els han alimentats... El client mana i hem de mirar de mimar-lo i posar-li totes les facilitats", diu Anna Casas.

OPINIÓ

Agricultura de km 0

Joan Capdevila

Enric Esteva, de 44 anys, ja fa temps que es va plantar com a pagès pel seu compte i ha

endegat en uns terrenys de la masia de la Vall de Castellterçol una agricultura de proximitat i una petita vinya que enguany ha donat raïm de força qualitat. En els seus cultius hom hi troba pebrots i tomàquets, albergínies i enciams, escaroles i porros i un ampli ventall de verdures. No utilitza ni adobs químics ni fems animals i vol que tot plegat sigui realment ecològic, que siguin les plantes i els insectes els qui aportin l'adob que es necessita. Això li ha suposat haver de fer inversions d'hivernacles, eines i materials que li permetessin tirar endavant els seus projectes.

De fet, des de petit ja deia que ell de gran viuria en una masia. Per a ell la pagesia és una feina que obliga molt, però malgrat tot amb la seva companya, la Dolors, ara ja fa 10 anys es van llançar a l'aventura d'aconseguir una agricultura que fos propera i ecològica, cosa que han aconseguit en els darrers anys. Al començament, l'Enric feia d'altres feines però finalment s'hi ha dedicat de ple. Havia format un grup d'aficionats que col·laboraven a les plantacions, i que venien a persones que els feia patxoca comprar les verdures a ells i que almenys durant un any els poguessin oferir periòdicament cistelles plenes de força varietat de menges. Això els va obligar a fer-ho bé, i tot i ser autodidacte ha après a plantar, sembrar i cultivar sobre la marxa i a mida que anava passant el temps.

Ja han demanat a l'Ajuntament de Castellterçol que els deixi obrir una parada al mercat dels dissabtes a les places Prat de la Riba i plaça de l'Ajuntament o plaça Vella. L'alcalde, Isaac Burgos, lluny de posar obstacles, ha dit que volen ampliar el mercat i ara mateix ja hi ha tres peticions: una parada de roba confeccionada, una xurreria i la de l'Enric Esteva. L'Ajuntament ja va aprovar fa temps la idea d'ampliar el mercat setmanal cap a la plaça Doctor Fargas i carrer del Mig.

AGENDA

Dimarts 22 de novembre

Moià. Taller tecnològic: "Làmpada de l'Snoopy 3d amb led". A partir de 7 anys. Biblioteca. 17.30.

Dijous 24 de novembre

Granera. Consultori obert de consum, amb una tècnica del Consell Comarcal. El Casal. 17.00.

L'Estany. Taller: "Transferència de foto a fusta", a càrrec de Jud Jou. Cal inscripció prèvia. Sala polivalent. 11.30.

Divendres 25 de novembre

Calders. Monòleg teatral: *Homes, quina mandra!*, a càrrec de Xènia Sellarés. Centre Cívic. 19.00.

Collsuspina. Ruta al mirador del Roc Gros per a més grans de 60 anys. Sortida des de darrere l'ajuntament. 10.00.

L'Estany. Encesa d'espelmes i lectura d'un manifest pel Dia Internacional contra les violències masclistes. Plaça del Monestir. 19.00.

Moià. Minut de silenci en memòria de les víctimes de violències masclistes i lectura del manifest del 25-N elaborat per l'alumnat de l'INS Moianès, davant de l'ajuntament, 12.00. Contactes:

La caputxeta vermella i la rateta que escombrava l'escaleta diuen prou, a les escoles Josep Orriols i Pia, matí i tarda. *Performance* a càrrec de l'alumnat de l'Escola Municipal de Dansa pel 25-N, espais del centre, de 17.00 a 19.00. Cicle dones i cinema: *4 meses, 3 semanas, 2 días*, de Cristian Munglu, a l'Espai Cultural Les Faixes, 21.30.

Xerrada: "Desxifrar el passat. De la descoberta a la reproducció dels frescos romànics de Sant Joan de Boí", a càrrec de l'artista Clara Payàs. Biblioteca. 19.30.

Dissabte 26 de novembre

Calders. Recordant Néstor Almendros, amb la participació de Leonardo de Armas, Joan Serra, Lluís Cerarols i Jordi Casas. Amb la projecció en estrena del curtmetratge *Gente en la playa*. Centre Cívic. 18.00.

Castellcir. Festa major Sant Andreu. Presentació del llibre *Serni i Martina*, a càrrec de l'autora, Meritxell Mañosa Albuixech, a la Sala Sant Jordi, 12.00. *Jo i la meva futura jo*, cançons i monòlegs amb Núria Clotet, *la Rateta*, al Local, 19.00.

Castellterçol. Teatre: *El bon policia*, de Santiago Rusiñol, amb dramaturgia de Ricard

Ferré i Arnau Puig. Centre Espai Escènic. 21.00.

L'Estany. Contes per a adults: *Relats de bruixes i dones fosques*, a càrrec d'Assumpta Mercader. Sala polivalent. 18.30.

Moià. Presentació del llibre *Sentència de muerte o libertad*, a càrrec de l'autora, Belén Pedrosa. Auditori Sant Josep. 12.00.

Concert de Miquel Muñoz (violí) i Lluís Rodríguez (piano), amb obres de Shumann i Franck. Auditori Sant Josep. 18.00.

Santa Maria d'Oló. Col·loqui amb Mireia Darder, psicòloga i sexòloga, en el marc dels actes del 25-N. Espai Hemalosa. 19.00.

Diumenge 27 de novembre

Castellcir. Festa major de Sant Andreu. Cercavila de gegants amb inici a la plaça de l'Era, 11.00. A continuació, actuació dels Falcons de Castellcir.

Moià. Curs de defensa personal per a dones a partir dels 16 anys. Espai Cultural Les Faixes. De 9.30 a 13.00.

Santa Maria d'Oló. Xerrada audiovisual: "Els Pirineus de mar a mar, des del cap de Creus fins al cap d'Higuer", a càrrec d'Oscar Parra. Espai Hemalosa. 17.30.

Dilluns 28 de novembre

Moià. Tertúlia sobre la

novel·la *Purgatori*, de Francesc Mira, dinamitzada per Marià Baqués. Biblioteca. 19.30.

Dimarts 29 de novembre

Castellcir. Festa major de Sant Andreu. Torrades i concurs d'allioli. Plaça de l'Era. 20.00.

Moià. Club de lectura "Llegir el teatre": *Moriu-vos*, d'Anna Maria Ricart Codina, dinamitzat per Elvira Permanyer. Biblioteca. 19.30.

Santa Maria d'Oló. Espectacle: *La nit als ulls*, a càrrec de Sherezade Bardagí. Casal de la Gent Gran. 17.00.

Dimecres 30 de novembre

Castellcir. Festa major de Sant Andreu. Missa amb acompanyament musical i cantada dels goigs, a l'església de Sant Andreu, 9.30. A continuació, xocolatada. Inauguració de l'escultura d'una rosa creada participadament, davant del Local, a les 13.00. Arrossada popular, al Local, 13.30. Tot seguit, havaneres amb Mar Endins i rom cremat.

Moià. Book Club, tertúlia en anglès sobre la novel·la *The Joy Luck*, d'Amy Tan, moderada per la traductora Laura Patricio. Biblioteca. 19.30.

Dijous 1 de desembre

L'Estany. Consultori obert de consum, amb la tècnica del Consell Comarcal. Casa de Cultura. 18.00.

Divendres 2 de desembre

L'Estany. "Cromoteràpia en els espais. La tradició catalana dels vitralls", a càrrec de Yolanda Vila. Casa de Cultura. 18.00.

Dissabte 3 de desembre

Castellterçol. 7a Mostra de teatre amateur Escena 42: *La casa de Bernarda Alba*, a càrrec de La K-mama de Calafell. Centre Espai Escènic. 21.30.

Moià. Concert de Joan Reig, presentant el seu segon disc en solitari, *Bagatzem*. Espai Cultural Les Faixes. 20.00.

Dimarts 6 de desembre

L'Estany. Concert poetitzat: *La filadora del temps*, amb Núria Serra i Carlos García Bianchini. Església de Santa Maria. 12.00.

Dijous 8 de desembre

L'Estany. 51è concurs de pintura ràpida de l'Estany. Nucli urbà i rodalia del municipi. De 8.00 a 13.30.

Diumenge 11 de desembre

Collsuspina. Tirada de bitllets a benefici de La Marató de TV3. Inclou esmorzar i obsequis als inscrits. Plaça de Can Mas. De 9.00 a 13.00.

Dissabte 17 de desembre

Santa Maria d'Oló. Espectacle: *Les Petit Cirque*, amb la cia. Moi Jordana. Plaça Catalunya. 12.00.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Castellcir

Sala Sant Jordi. "Diàlegs amb la natura", de Yolanda Vila Viladomiu. Inauguració el dissabte 26 a les 13.00.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. Espais familiars i de treball de Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobre-claustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Sala polivalent de la Casa de Cultura. "Peepal Leaf Project, blanc i negre", d'Enric Rodó Vidal. Fins al 15 de gener.

Moià

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de de paleontologia i arqueologia.

"Museus i Liceu: una història compartida", projecte de

la xarxa de museus catalana. Fins al 30 de desembre.

"100 anys d'història del Club Esportiu Moià". Fins al 6 de gener.

Biblioteca. "Dins el bosc",

instal·lació amb joc de recerca de personatges, produïda per Tantàgora. Fins al 25 de novembre.

Sala d'exposicions del Casal. "Reivindic[Art] contra la violència de gènere". Del 25 de

novembre al 4 de desembre.

Monistrol de Calders

Cal Ros. "Mamá, estoy bien", de Nerea Campo. S'inaugura el diumenge 27 a les 12.00. Fins a l'11 de desembre.

VIII PESSEBRE VIVENT SANTA MARIA D'OLÓ

SANTA MARIA D'OLÓ

17 i 18 de desembre

Dissabte 17 de 6 a 2/4 de 8 del vespre
Diumenge 18 de 6 a 7 de la tarda

COM ARRIBAR HI:

des de Manresa sortida 157
des de Vic sortida 160

a Lleida
a Girona
Vic
Moià
Santa Ma. d'Oló
Manresa

Entrada 6€ a partir de 3 anys

“Fins i tot els psicòlegs anem al psicòleg”

Com van ser els seus inicis en psicologia?

No segueixo el patró clàssic. Vaig estudiar disseny de moda, mentre també feia voluntariat amb persones amb diversitat funcional, i així em vaig endinsar en el món de la salut mental. En acabar els estudis volia combinar la moda amb el sector social i vaig tenir la sort de poder fer-ho amb un equip de gent meravellós.

On feia aquest voluntariat?

A Sant Feliu de Llobregat, a la Fundació Xamfrà. I, de fet, és l'arrel de la manera d'entendre després la Fundació JOV. Era un centre d'educació especial que ofería cursos de Formació Professional adaptats: fusteria, jardineria i costura, del qual m'encarregava jo. Allà, treballant amb diferents realitats, em vaig adonar que havia d'ampliar els meus coneixements, i per això vaig decidir començar la llicenciatura de Psicologia.

Compagina la Fundació JOV amb passar consulta. Com és el seu dia a dia?

Els matins són fundació. Vaig a centres educatius per teixir aliances, conèixer projectes i realitats... Les tardes les dedico a la consulta, aquí i a Barcelona. La vaig començar pensant que només atendria infants i adolescents, on jo em sentia còmoda, però a poc a poc també m'han arribat els pares.

El món de la psicologia ha canviat, de fa uns anys a ara?

Vaig tenir la sort d'estudiar quan ja s'havia descobert el genoma humà, que ens permet entendre les persones d'una altra manera. La psicologia aporta un gran coneixement de la psique, però a vegades peca de ser massa científica. Per mi l'ésser humà no és “2 i 2 són 4”. Quan estudies, de fet, tens la gran il·lusió de saber les teràpies que existeixen per a cada tipus de trastorn, però te n'adones que no tot és quadrat. Abans la gent assistia a consulta per alguna problemàtica concreta o per ganes de creixement

SEBASTIÀ RENOM

SOFIA VILA VILADOMIU, psicòloga i directora de la Fundació JOV

Vila, de 53 anys, va crear la Fundació JOV per ampliar les opcions acadèmiques dels joves del Moianès. A la comarca s'hi va traslladar des de Barcelona, amb la voluntat d'oferir una infància plàcida i tranquil·la als seus fills.

personal. La pandèmia ho ha regirat tot. Ens ha posat de manifest que som fràgils, que tots podem viure una situació extrema i límit i que, si no tenim fortalesa interior i no hem treballat els nostres dons i virtuts, pot ser molt difícil gestionar moments crítics. El món ha canviat radicalment, per això els psicòlegs hem d'estar en constant formació i fer una bona xarxa d'altres professionals en qui confiem. La cura de la persona l'hem d'entendre de manera integral, no ens ha de fer por saber que tots, en un moment donat, ens sentirem angoixats o tristos. Fins i tot els psicòlegs anem al psicòleg. Abans de la pandèmia no paràvem, no ens escoltàvem. Ara espero que avancem cap a un món més humà, i que aquesta crisi ens ajudi a mirar-nos amb més estimació i sense judicis.

Amb quines patologies es troba més habitualment?

En sortir del confinament l'angoixa era la cabdal. També els atacs de pànic i el dol. Això ha derivat en estrès i, en alguns casos, estrès posttraumàtic, sobretot pel que fa a treballadors sanitaris. Hi ha un factor generalitzat: la soledat. En els joves ens trobem molts trastorns d'alimentació i autolesions. El suïcidi també és una realitat molt present.

Sobretot en adolescents.

Sí, per la por del fracàs sumada a la soledat i a les xarxes socials, que mostren mons perfectes. Fa falta molta feina, i necessitem temps.

Quines eines utilitza?

Soc de l'escola humanista. Faig servir la psicologia cognitiva, l'eneagrama, i ara m'estic formant en EMDR, per a adults, una eina que va sortir als anys 90 per treballar el trauma. La societat ha fet públics els abusos sexuals, la depressió, l'angoixa... La consulta ha ampliat el ventall. Com a psicòlegs, hem de ser capaços de veure les nostres limitacions si cal una derivació.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

Moià

Aquests nens de la imatge formaven part del Ball de Garroffins el 20 de gener de 1936, darrera vegada que varen sortir abans de l'inici de la Guerra Civil i una tradició que no es va recuperar fins al 1974. El Ball de Garroffins és una dansa de mitjan segle XVII que es ballava per la festa de Sant Sebastià, patró de Moià. A més d'executar la dansa en diferents places i carrers, els garroffins eren els encarregats de portar la imatge de plata del sant a la processó que es feia.

JUST RENOM (ARXIU HISTÒRIC DE MOIÀ)